

VOORJAARSCAMPAGNE WATER 2018

Voor de derde keer gebeurt de wateraangifte dit voorjaar digitaal. Grootverbruikers moeten elk jaar voor 15 maart een aangifte van hun waterverbruik indienen via het online heffingenloket van de Vlaamse Milieumaatschappij. – Sara Kelchtermans, milieu-adviseur Studiedienst SBB

De voorjaarscampagne water heeft betrekking op twee heffingen, enerzijds de heffing op waterverontreiniging, en anderzijds de heffing op het winnen van grondwater. Het uitgangspunt is dat als je water vervuult, je hiervoor ook moet betalen. Verder wordt het gebruik van alternatieve waterbronnen gestimuleerd door de grondwaterheffing.

Nieuwe actie- en waakgebieden

Voor het verkrijgen van een vergunning voor het oppompen van water geldt in Vlaanderen sinds maart 2016 een gebiedsspecifieke vergunningenaanpak. In bepaalde zones moeten er immers extra inspanningen worden geleverd om het grondwater in een goede toestand te krijgen. Zo zijn er actie- en waakgebieden afgebakend. Een actiegebied is een gebied dat niet in een goede kwantitatieve

toestand verkeerd. Voor deze gebieden zijn herstelmaatregelen opgesteld. Binnen een waakgebied is de kwantitatieve toestand nog goed, maar staat het grond-

.....
Heel wat vergunningen lopen af op 1 januari 2019. Vraag tijdig een nieuwe aan.

waterlichaam wel onder druk. In deze gebieden wordt er waakzaam op toegekeken welke vergunningen nog kunnen worden afgeleverd, en onder welke voorwaarden (bijvoorbeeld een beperkt volume). Indien je grondwaterwinning ligt in

een actie- of waakgebied, dan betaal je eveneens een hogere grondwaterheffing. Voor de berekening van de grondwaterheffing houdt men rekening met specifieke laag- en gebiedsfactoren. Dat gebeurt om overbemaalde grondwaterlagen extra te beschermen. Voor heffingsjaar 2018 zijn er nieuwe gebiedsfactoren van toepassing (gebiedsspecifieke probleemgebieden vergunningenbeleid). De hoogste grondwaterheffing betaal je als je grondwaterwinning in een actiegebied ligt.

Voor het gebruik van water uit een afgesloten watervoerende laag betaal je meer dan uit een freatisch watervoerende laag. Freatische lagen zijn de bovenste watervoerende lagen. Ze worden niet afgedekt door een slecht doorlatende laag en kunnen bijgevolg worden gevoed door insijpelend hemelwater.

Hernieuwing grondwaterwinning

Wat de aanwezige vergunningen voor het oppompen van grondwater op je bedrijf betreft, is het aangewezen om de termijn hiervan na te gaan. Grondwatervergunningen die afgeleverd zijn volgens het grondwaterdecreet (categorie A, B) lopen af volgens de opgelegde termijn, met een beperking tot uiterlijk 1 januari 2019. Indien er geen termijn werd opgenomen in de vergunning, loopt de vergunning dus af op 1 januari 2019. Hou deze termijn dus zeker in het oog!

Irrigatie in de openlucht

Hoe meer water je oppompt, hoe hoger de grondwaterheffing die je betaalt. Logisch, maar bij irrigatie in de openlucht mag je een correctiefactor van 50% hanteren omdat een deel van het grondwater opnieuw de bodem indringt. Dat wil zeggen dat je slechts op de helft van het opgepompte water voor irrigatie een heffing moet betalen. Het gebruikte grondwater moet dan wel worden onttrokken uit een freatisch watervoerende laag en worden gebruikt voor beregening in de openlucht. Een tweede voorwaarde is dat de toegediende hoeveelheid grondwater voor irrigatie ook correct wordt gemeten en apart geregistreerd. De korting voor beregening met freatisch water geldt alleen voor de heffing op het winnen van grondwater. De heffing op verontreiniging voor het gebruik van dit irrigatiewater betaalt je wel volledig in de heffing op waterverontreiniging.

Alternatieve waterbronnen

Je kan natuurlijk ook inzetten op alternatieve 'goedkopere' waterbronnen, denk bijvoorbeeld aan hemelwater. Regenwater biedt een uitstekend alternatief voor

vele laagwaardige toepassingen. Gebruik je (niet-vervuild) hemelwater voor het beregenen van teelten in de openlucht, dan betaal je geen heffing voor het gebruik hiervan. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) spreekt hierbij immers van 'uitgestelde regen'.

Oppervlaktewater is de verzamelnaam van alle water uit grachten, sloten, kanalen en rivieren. Water uit een vijver die niet gevoed wordt door een beek of een gracht is geen oppervlaktewater maar wordt gezien als ondiep grondwater. Indien er voldoende kwalitatief oppervlaktewater aanwezig is, kan dit water voor allerlei toepassingen worden gebruikt. Dergelijk water wordt vaak toegepast voor het vullen van spuittoestellen (gewasbescherming), weidepompen (drinkwater dieren) en het irrigeren van teelten.

Afhankelijk of de waterloop bevaarbaar of onbevaarbaar is, is er al dan niet een plicht tot melding of vergunning. Op de captatie van oppervlaktewater moeten heffingen betaald worden.

In extreem droge periodes kan de vraag groter zijn dan het aanbod. In dat geval kan de waterbeheerder het gebruik van het oppervlaktewater uit de waterlopen beperken of tijdelijk verbieden. Denk maar aan de aanhoudende droogte in het voorjaar van 2017. Die zomer gold daarom voor een bepaalde duur en voor bepaalde toepassingen een captatieverbod in de provincies West- en Oost-Vlaanderen.

Invullen van de wateraangifte

Je moet de aangifte voor heffingsjaar (HJ) 2018 indienen via het loket vóór 15 maart. Midden januari kreeg je als gekende heffingsplichtige een brief van de VMM met gepersonaliseerde informatie om in

te loggen. Je hebt ook de mogelijkheid om een mandaat te geven aan je adviesbureau, dat voor jou de wateraangifte kan opmaken en indienen.

Een aantal gegevens van je vorige aangifte zullen vooraf al klaar staan. Als er een overname gebeurde ten opzichte van het voorgaande heffingsjaar, kunnen de gegevens van de overlater worden overgenomen. Dat maakt de aangifte een stuk gemakkelijker. Er zijn ook een aantal kwaliteitscontroles ingebouwd in het loket, waardoor je de aangifte kan corrigeren en het risico op een foutieve aangifte kleiner wordt. Je vorige aangifte is samen met de bijlagen digitaal beschikbaar, waardoor het loket ook je digitale archief vormt.

Forfaitaire heffingsberekening

De heffing op waterverontreiniging wordt bepaald door de vuilvracht van het geloosde afvalwater en door het eenheidstarief. Voor het nieuwe heffingsjaar 2018 bedraagt het eenheidstarief 52,39 euro. De vuilvracht van het afvalwater is afhankelijk van de soort activiteit waarvoor het water wordt gebruikt.

Tabel 1 Kostprijs (euro per m³) voor de heffing op waterverontreiniging voor de meest voorkomende landbouwactiviteiten - Bron: SBB

Hoofdtype activiteit	Kostprijs waterverbruik HJ 2018 (euro/m ³)
Particulier verbruik (56)	1,310
Verbruik werknemers (59)	1,415
Pluimvee (28a)	0,026
Varkens (28b)	0,065
Rundvee (28c)	0,131
Ander vee (28d)	0,262
Andere bedrijven, zoals akkerbouw- en tuinbouwbedrijven (28e)	0,013

Tabel 1 vermeldt de kostprijs per m³ voor de heffing op waterverontreiniging voor de meest voorkomende landbouwactiviteiten.

Val je onder een sector met een hoge vervuiling (bijvoorbeeld voor bepaalde nevenactiviteiten), en dus een hoge forfaitaire omzettingcoëfficiënt, dan kan de heffing natuurlijk serieus oplopen. Voor jouw bedrijf kan het dan interessant zijn om je afvalwater te analyseren en een aangifte op basis van een meetcampagne te overwegen. Op deze manier word je dan wel belast op basis van de werkelijk geloosde vuilvracht van je bedrijf. Natuurlijk moet je hierbij ook rekening houden

WAT HEB JE NODIG BIJ HET INVULLEN VAN DE WATERAANGIFTE?

- factuur van de watermaatschappij van 2017;
- aantal gezinsleden en aantal werknemers;
- gegevens van de verschillende grondwaterputten én de tellerstanden van de debietmeters;
- voor mobiele pompen is er een register noodzakelijk met tellerstanden;
- tellerstanden: afspoelbare oppervlakte van gebruikt hemelwater;
- tellerstanden: captatieheffing opgepompt oppervlaktewater;
- lozingsplaats;
- attest IBA (Individuele Behandeling van Afvalwater).

met de kostprijs van zulke meetcampagne.

Voorbeeld. Voor een landbouwer (vier gezinsleden) met 1000 vleesvarkens, 150 runderen en akkerbouw, met een waterverbruik van 3230 m³ bedraagt de heffing op waterverontreiniging 417 euro. Indien van het totale waterverbruik 2400 m³ grondwater wordt opgepompt uit een freatische laag, moet hierbij een heffing van 194 euro worden gerekend voor het oppompen van grondwater.

Boetes

Elk jaar opnieuw worden boetes opgelegd voor het ontbreken van een grondwatermeter. Denk er ook aan dat de teller verzegeld moet zijn. Als de verzegeling verbroken wordt of bij een (her) verzegeling moet dit gemeld worden bij de VMM. Een meldingsformulier voor de verbreking van de verzegeling van de watermeter kan je online vinden (www.vmm.be > water > heffingen > melding verbreking verzegeling watermeter). De VMM ziet toe op de melding van het verbreken van het zegel van de meter op

de grondwaterwinning. Bij gebrek aan een correcte melding zal ze een boete opleggen. Verkeerde tellerstandens worden nauwgezet gecontroleerd en een heffingsverhoging wordt aangerekend. Ook een plaatsbezoek van de milieuinspectie kan leiden tot het opleggen van bestuurlijke geldboetes. In een concreet dossier van 2017 wordt een vermogensvoordeel aangenomen van 1 euro/m³ voor het oppompen van niet-vergunde hoeveelheden grondwater (opgepompt boven de vergunde hoeveelheid).

Waterfactuur

De zuivering van je afvalwater wordt eveneens aangerekend op je waterfactuur. De waterfactuur geeft immers een totaalplaatje van de kostprijs voor het water. Zo betaal je via de waterfactuur niet alleen voor de levering van je leidingwater, maar ook voor de afvoer en de zuivering van al je afvalwater. Als grootverbruiker krijg je een individueel tarief per m³ voor de afvoer en de zuivering van het afvalwater, gebaseerd op je eigen heffingsgegevens.

Al de kosten voor water worden dus via de watermaatschappij aangerekend, opgesplitst in een leidingwaterfactuur en een factuur eigen waterwinning (grondwater, hemelwater, oppervlaktewater). De aanrekening voor de zuivering van je afvalwater is in principe een voorschot op je zuiveringsheffing, die je ontvangt via het heffingsbiljet van de VMM. Als de heffing groter of kleiner is dan het reeds betaalde zuiveringsbedrag, wordt het resterende bedrag gecrediteerd of – vanaf dit jaar – ook gefactureerd via de watermaatschappij zelf.

Advisering blijft belangrijk

Het is ondertussen voldoende bekend dat de voorjaarsaangiftes en de reglementering rond de nieuwe waterfactuur er niet makkelijker op worden. Laat je hierover zeker grondig en goed adviseren. ■